

Повальчук Діана Віталіївна

dprovalcuk@gmail.com

студентка бакалаврату спеціальності «Соціальна робота»

Науковий керівник:

Тесленко В.В., д.п.н., професор кафедри філософії

ФСП КПІ ім. Ігоря Сікорського

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРАКТИЦІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА ІЗ ЛЮДЬМИ ПОХИЛОГО ВІКУ

Широке впровадження цифрових технологій у суспільне життя суттєво змінило сучасні реалії. Вони стали невід'ємною частиною сьогодення, їх розвиток значною мірою впливає й на розквіт інших сфер діяльності: економіку держав, соціальне життя та суспільний розвиток соціуму в цілому.

Розглянемо сутність інформаційних технологій за міжнародним стандартом ISO/IEC 38500:2015 “Управління інформаційними технологіями в організаціях”. Інформаційні технології розглядаються як ресурси, необхідні для збору, обробки, зберігання і розповсюдження інформації. Більш того, цей термін не обмежується лише ними, він також включає у себе комунікаційні технології, що не менш суттєво у роботі соціального працівника [3].

У зв'язку зі зміною усталених соціальних систем, виникла технологія електронної соціальної роботи. Вона містить у собі різноманітні онлайн – дослідження, дистанційне консультування хворих пацієнтів, включаючи індивідуальну, групову терапію, психотерапію, а також реалізацію проектів у галузі соціальної роботи, моніторинг надання соціальних послуг тощо. Сучасний соціальний працівник, який не володіє на достатньому рівні пакетом інноваційних методів має можливість сьогодні отримати якісне навчання (підвищення кваліфікації) за рахунок саме цифрових технологій.

У соціальній роботі цифрові технології пройшли досить складний та своєрідний шлях розвитку: спочатку використовувалися електричні друкарські машинки, які трансформували здатність соціальних працівників у створення

відповідних письмових робіт; у подальшому отримали використання факсимільні апарати та перфокарти, які дали змогу аналізувати дані досліджень та отримати їх за допомогою масивних зчитувальних пристроїв; з часом великою популярністю користувалися автовідповідачі, які давали змогу соціальним працівникам залишати голосові повідомлення своїм клієнтам [1, с.420].

Сьогодні існує практика використання онлайн курсів, у рамках яких студенти можуть отримати необхідні знання та поради від фахівців національного та міжнародного рівнів, спілкуватися у чатах із викладачами тощо. Після закінчення курсів здобувачі вищої освіти набувають навичків спілкування із клієнтами, використання можливостей електронної пошти, відео конференцій, здійснення онлайн-сеансів групової терапії та ін.

Інтернет комунікації у навчанні та у реальній практичній роботі загалом, відіграють важливу роль, адже забезпечують ефективну взаємодію соціального працівника із іншими фахівцями та клієнтами. Ресурсами для даного процесу є різноманітні офіційні сайти пов'язані із професійною діяльністю. Відвідуючи їх та знаючи зміст можна суттєво поповнити багаж власних знань. Так, офіційний сайт Міністерства соціальної політики України дає змогу ознайомитися з основними законодавчими документами. Завдяки порталу Державного центру зайнятості соціальний працівник може отримати інформацію про можливості працевлаштування, наявність нових вакансій, анонси і новини у сфері зайнятості, розглянути відповідну аналітику, статистику й соціальну рекламу. Сайти «Ліги соціальних працівників України» та психологічної служби системи освіти інформативно допомагають ознайомитися з соціально значущими проектами та отримувати важливу додаткову інформацію з різних питань [2, с.161].

Слід зазначити, що дуже позитивно зарекомендувала себе дистанційна освіта у практиці навчання, перепідготовки соціальних працівників. Особливо важливою альтернативою означена форма навчання виступає для соціальних працівників зрілого та похилого віку, оскільки за статистичними даними їх кількість у системі соціальних служб домінуюча. Значними перевагами цієї технології є індивідуальний графік навчання,

широке поле для творчої самореалізації людини, та звичайно доступність і неперервність процесу отримання нових знань. Досить популярною технологією сьогодні є також вебінар, який включає у себе різноманітні онлайн заходи: семінари, конференції, тренінги, дискусії та ін. Міністерство соціальної політики доволі часто реалізує серії навчальних вебінарів, зокрема: «Захист дітей та підтримка сімей в умовах пандемії Covid-19», «Послуга патронату: переваги та кроки запровадження», «Інтегровані соціальні послуги: концепція та юридичні аспекти», «Механізми та технології організації роботи з питань соціального захисту населення в ОТГ». Наразі основними технологіями, які соціальний працівник використовує у практиці роботи із людьми похилого віку є: навчання цієї категорії людей використанню можливостей мобільного зв'язку, ресурсів Інтернету, електронної комерції (робота із онлайн-магазинами), взаємодії із електронним урядом та сайтами органів державної влади. Це надає додаткову можливість літнім людям взаємодіяти із владними структурами, представниками та установами житлово-комунальної, соціальної та інших сфер життєдіяльності.

Аналізуючи проблему використання цифрових технологій у роботі з літніми людьми, я вважаю за потрібне поділитися власним досвідом з цього питання. На волонтерських засадах під час пандемії Covid-19 я прийняла участь у реалізації міжнародного проекту ЮНІСЕФ «Телефон довіри», який орієнтований на морально-психологічну підтримку людей похилого віку. Для реалізації головної ідеї проекту (за підтримки Управління соціального захисту населення м. Києва) ми отримали особисті контактні дані клієнтів, що потребували відповідної допомоги. У рамках «Телефону довіри», я мала можливість контактувати із 3 особами літнього віку, які не мали можливості, у зв'язку з ризиком цієї хвороби, виходити на вулицю та спілкуватися із іншими людьми у звичайному режимі. Під час первинного спілкування, були надані відповідні консультації та встановлено емоційний контакт, що дало змогу сподіватися на продовження співпраці. В подальшому відбулося ознайомлення клієнтів, які мали інтернет з можливостями системи Скайп для спілкування з родичами та друзями. При

цьому, з ними продовжувалась система телефонного спілкування, у процесі якого люди ділилися спогадами про свою юність, успіхами дітей та онуків, що сприяло уникненню їх самотності й депресії. На мою думку, використання цифрових технологій у проекті «Телефон довіри» довело свою ефективність саме у спілкуванні з людьми даної категорії під час пандемії.

Таким чином, можна зробити висновок, що цифрові технології зайняли відповідну нішу у соціальній роботі, і значно покращили можливості професійної діяльності соціальних працівників.

Список використаних джерел

1. Reamer F. G. Social Work Education in a Digital World: Technology Standards for Education and Practice [Електронний ресурс] / Frederic G. Reamer // Journal of Social Work Education. – 2019. – Режим доступу до ресурсу:
https://www.researchgate.net/publication/332391125_Social_Work_Education_in_a_Digital_World_Technology_Standards_for_Education_and_Practice.
2. Новгородський Р. Г. Інтернет-комунікації у роботі соціального працівника [Електронний ресурс] / Р. Г. Новгородський // ВІСНИК № 133. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Vchdpu_R_2016_133_39.pdf.
3. Управління інформаційними технологіями в організаціях (Governance of IT for the organization) : ISO/IEC 38500:2015. [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso-iec:38500:ed-2:v1:en>.